

Mózes Attila

KOCSMÁK, MICSODA KOCSMÁKI!

Seregi bácsi odasántikált asztalunkhoz, és megkérdezte: – Mennyit, fiúk? –, mert a „mit” csöppet sem volt kétséges: rumot. Akkoriban azt ittunk, s nem is kis mennyiségben; akár iparit is mondhatnánk. – Egy-egy decit, Seregi bácsi – mondtuk alattomosan, mert már előre tudtuk a választ: – Hozok mindjárt kettőt-kettőt, mert hát öreg és sánta ember vagyok én, ne mind járassanak annyit. – És hozta az öreg a sántikáló rumokat ott, a Tulipánban, alátétként az aznapi pornórajzait; izgatóbbnak tűnnek még manapság is az idő távolából, mint a *Hustler* elegáns papírra nyomott képei. Asztaltársaságunk csupa neves emberből állt, illetve *ült*: volt ott válogatott ás áligás labdarúgó, Európa-bajnok szabadfogású birkózó, Marosvásárhely legjobb szóló- és basszusgitárosa, kegyetlen, „revolveres” újságírója, no meg egy kezdő, de akkor még tehetséges novellista, aki már sem kezdő, sem tehetséges; szerénységem tiltja megjegyezni a nevét. Na és akkoriban jó volt a román rum: a Rom... Így kezdődött, s bár végződött volna is. Akkoriban bírtuk az italt, mint Isten a szidást. Tudtommal a Tulipánban nem akadt egy valamire való besúgó sem. Mára már sokan nem vagy alig élünk abból az asztaltársaságból, aminthogy Vásárhelynek sincsen áligás futballcsapata. Sic transit...

Aki még él közülünk, megtapasztalt azóta jó néhány korcsomát, melyeknek volt hangulata, nem mint a mostani, sznobokkal meg szakadt alkoholistákkal tömött, jobb-rosszabb kocsmáknak. Seregi bácsi is az angyaloknak rajzolja igen eredeti pornóit.

Később volt egy hol volt, hol nem volt Cola itt, Kolozsváron, ahová – belépővel – eljárt író, képzőművész, színész, boldog, boldogtalan, és – persze – a „szépfiúk”, akiket arról lehetett megismerni, hogy még véletlenül sem rúgtak be, de időnként – ahogyan azt az Urban megboldogult Péterffy Gyula színművész megjegyezte – nagyon tehetségesen megjátszották a részegét. Azt is tudták rólunk, hogy mit gondolunk, pedig gondolatolvasók nem voltak ám, ugyanis mindenről hangosan gondolkodtunk. Meg is volt az eredménye: egy időben szintoly gyakorta jártunk a szekuritátéra vagy éppen a Művész mozi

fölötti kávéházba jelentőségteljes találkákra, mint a Colába vagy éppen kedveseinkhez. Úgy éjfél felé már Jakab Pista okleveles főpincér nem szolgált ki, mondván: – Fiúk, adok egy-egy üveggel, vigyék haza. Nem vagyok én egy hős, ugyanakkor mindenről kifaggatnak, és én nem akarok magukról semmit s még annyit sem mondani *ezeknek*. Értsék meg! Értsenek meg... – Akkor már az akkori írószövetségi párttitkár – nevet nem mondok, a mái napig párttitkározom eleget – nem bocsátott ki több Cola-igazolványt, mert *mindenkinek* adnia kellett volna; akkor meg minek?!

Zsigereinkben éreztük a Cola végnapjait. Egyik éjszakán, hazaindultunkban Vásárhelyi Géza az ajtónál fölnyúlt és leakasztotta a cégért. Az sokáig díszítette tordai szobája falát, aztán egy nagytakarításkor az is eltört, s ezzel véglegesen megszűnt a kocsmaként immár régen meghalt Cola.

Aztán lassacskán mi is mind meghaltunk a Vilmában: Péterffy Gyula, Pásztor János (Giovanni) és – hála Istennek! – az alkohol számára kimúlt Jancsó Miklós színművész úr, aki annyi beleéléssel írt *Vilma, te édes* címmel erről az utolsó, *igazi* kocsmáról.

Aztán meg már az otthonból teremtetünk egy-egy kocsmat, ahol keserű szájjal vedelünk, s ahol hitveseink még keserűbben nézik magányunkat, magányos ivászatainkat. Csendben koccintgatunk a magánnyal. „Lefekszünk, szánk íze akár a hányás, / rossz szivar, szemét bor után / nem riaszt asszonykívánás.” (Vásárhelyi Géza: *Alkoholisták*)

Úgy érezzük néha, a hajdani kocsma nem is léteztek, csak a mi képzeletünkben.

Korunk, 2003/5.

MÓZES ATTILA (1952, MAROSVÁSÁRHELY) A ROMÁN ÍRÓSZÖVETSÉG PRÓZADÍJÁVAL
SOKSZOROSAN KITÜNTETETT ÍRÓ